Projekto
lyginamasis variantas

PATVIRTINTA
Šiaulių miesto savivaldybės tarybos
2018 m. gruodžio 6 d. sprendimu Nr. T-406
(Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. d. sprendimo Nr. T- redakcija)

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ VEIKLOS TIKSLŲ NUSTATYMO IR JŲ VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių miesto savivaldybės valdomų įmonių veiklos tikslų nustatymo ir jų vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) lūkesčių rašto rengimo, Savivaldybės valdomų įmonių veiklos tikslų, strategijų nustatymo ir jų vertinimo tvarką.

2. Aprašo paskirtis – užtikrinti Savivaldybės valdomų įmonių valdymo kokybę, kaip priemonę įmonių veiklos rezultatams gerinti, siekiant veiksmingos ir skaidrios Savivaldybės valdomų įmonių veiklos.

II SKYRIUS
SĄVOKOS

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Akcijų valdytojas** – Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių Savivaldybės valdomų bendrovių akcijų suteikiamas turtines ir neturtines teises įgyvendinanti savivaldybės vykdomoji institucija – Savivaldybės administracijos direktorius.

3.2. **Savivaldybės administracijos direktorius** – įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija ir (arba) akcijų valdytojas.

3.3. **Savivaldybės įmonė** – iš Savivaldybės turto įsteigta arba įstatymų nustatyta tvarka Savivaldybei perduota įmonė, kuri nuosavybės teise priklauso Savivaldybei ir jai perduotą bei jos įgytą turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise.

3.4. **Savivaldybės valdoma bendrovė** – akcinė bendrovė ir (ar) uždaroji akcinė bendrovė, kurių vienai ar kelioms savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime.

3.5. **Savivaldybės valdoma įmonė** – Savivaldybės valdoma bendrovė ir savivaldybės įmonė.

3.6. **Savivaldybės valdomos įmonės valdymo organai** – kolegialaus valdymo organas (valdyba) **(jeigu ji sudaroma)** ir vienasmenis valdymo organas (įmonės vadovas).

III SKYRIUS
TIKSLŲ SAVIVALDYBĖS VALDOMOMS ĮMONĖMS NUSTATYMAS IR LŪKESČIŲ RAŠTŲ RENGIMAS

4. Savivaldybė, dalyvaudama Savivaldybės valdomos įmonės valdyme, siekia verslo vertės augimo, dividendų ar pelno įmokos pajamingumo, Savivaldybės strateginių tikslų ar kitų tikslų įgyvendinimo.

5. Savivaldybės valdomų įmonių veiksmingai veiklai, kontrolei ir skaidrumui užtikrinti Savivaldybės administracijos direktorius ne rečiau kaip kas 3 metus pateikia Savivaldybės valdomai įmonei lūkesčių raštą, kurio tikslas – nustatyti Savivaldybės lūkesčius, tikslus ir jų matavimo rodiklius, susijusius su konkrečia Savivaldybės valdoma įmone ir prisidedančius prie Savivaldybės strateginiuose planavimo dokumentuose numatytų tikslų pasiekimo.

6. Kai Savivaldybės valdomos bendrovės akcijos priklauso kelioms savivaldybėms, lūkesčių raštas turi būti parengtas bendradarbiaujant visoms savivaldybėms, nuosavybės teise turinčioms savivaldybės valdomos bendrovės akcijų, ir pasirašytas tų savivaldybių administracijos direktorių.

7. Nurodant Savivaldybės keliamus lūkesčius Savivaldybės valdomai įmonei, įvardijama Savivaldybės valdomos įmonės pagrindinė ir kitos veiklos, veiklos prioritetai, esminiai veiklos vertinimo rodikliai, atskaitomybės poreikiai, įgyvendinami Savivaldybei svarbūs ekonominiai projektai. Lūkesčių rašte gali būti nurodyta ir kita informacija, reikalinga Savivaldybės keliamiems lūkesčiams Savivaldybės valdomai įmonei įvardyti.

8. Lūkesčių rašte nurodoma informacija detalizuojama vadovaujantis Valstybei atstovaujančios institucijos rašto dėl valstybės siekiamų tikslų valstybės valdomoje įmonėje ir keliamų lūkesčių valstybės valdomai įmonei nustatymo rengimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. 4-453 „Dėl Valstybei atstovaujančios institucijos rašto dėl valstybės siekiamų tikslų valstybės valdomoje įmonėje ir keliamų lūkesčių valstybės valdomai įmonei nustatymo rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (vadovautis naujausia redakcija).

9. Įsteigus naują Savivaldybės valdomą įmonę, ją pertvarkius ar reorganizavus, lūkesčių raštas turi būti parengtas ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo tokios įmonės įstatų įregistravimo Juridinių asmenų registre dienos. Nustatomi tikslai lūkesčių rašte peržiūrimi bei koreguojami ne dažniau kaip kas 3 metus, išskyrus ypatingus atvejus ir tuos atvejus, kai tikslai Savivaldybės valdomai įmonei turi būti atnaujinami.

10. Atsižvelgdami į Savivaldybės administracijos direktoriaus pateiktą lūkesčio rašto turinį, Savivaldybės valdomos įmonės valdymo organai pagal kompetenciją formuoja misiją ir viziją, veiklos strategiją, taip pat finansinius ir nefinansinius ilgalaikius (strateginius) ir trumpalaikius (taktinius) tikslus. Lūkesčių raštas gali būti koreguojamas ir teikiamas Savivaldybės valdomai įmonei, kai atnaujinama rašte pateikta informacija.

11. Savivaldybės valdomos įmonės valdymo organai reguliariai analizuoja ir vertina, kaip Savivaldybės valdoma įmonė įgyvendina jai nustatytus ilgalaikius ir trumpalaikius finansinius ir nefinansinius tikslus. Savivaldybės administracijos direktorius prižiūri Savivaldybės valdomos įmonės valdymo organų veiklą.

IV SKYRIUS
SAVIVALDYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ STRATEGIJA IR STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

12. Savivaldybės administracijos direktorius užtikrina, kad:

12.1. Savivaldybės valdomos įmonės valdymo organai pagal kompetenciją priimtų sprendimus, kuriais nustatytų atitinkamos Savivaldybės valdomos įmonės strategiją, ilgalaikius ir trumpalaikius tikslus, o jeigu jiems įgyvendinti reikia papildomo finansavimo, – nurodytų tikslų įgyvendinimo finansavimo šaltinius (pavyzdžiui, Savivaldybės valdomos įmonės veiklos pajamos, skolintas kapitalas, nuosavo kapitalo didinimas Savivaldybės ir (ar) privačiomis lėšomis, subsidija, dotacija ar kiti);

12.2. Savivaldybės valdomos įmonės strategija apimtų aplinkos, kurioje veikia Savivaldybės valdoma įmonė, analizę, misiją, viziją, ilgalaikius (strateginius) tikslus, uždavinius ir išteklius, kurių reikia jiems pasiekti, taip pat veiklos planus;

12.3. Savivaldybės valdomos įmonės strategija būtų rengiama ir tvirtinama atsižvelgiant į lūkesčių raštą.

13. Savivaldybės administracijos direktorius užtikrina, kad Savivaldybės valdomos įmonės valdymo organai, pagal kompetenciją priėmę sprendimus dėl Savivaldybės valdomos įmonės veiklos tikslų, misijos, vizijos, ilgalaikių tikslų ir jų įgyvendinimo finansavimo šaltinių nustatymo, patvirtinę Savivaldybės valdomos įmonės strategiją ir metinius veiklos planus 3 metų laikotarpiui, reguliariai peržiūrėtų, kaip įgyvendinami jų priimti sprendimai, ir patvirtintų strategijos įgyvendinimo ataskaitas.

V SKYRIUS
SAVIVALDYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ VEIKLOS REZULTATŲ VERTINIMAS

14. Savivaldybės valdomos įmonės vadovas yra atsakingas už lūkesčių rašte įmonei nustatytų tikslų, perteikiamų ir įmonės strateginiame veiklos plane, įgyvendinimą. Savivaldybės valdomos įmonės metiniai veiklos rezultatai pateikiami apibendrintoje praėjusių kalendorinių metų Savivaldybės valdomos įmonės metinės veiklos ataskaitoje (toliau – Ataskaita).

15. Savivaldybės administracijos Ekonomikos ir investicijų skyrius (toliau – Ekonomikos ir investicijų skyrius) kasmet įvertina Ataskaitoje pateiktą informaciją, t. y. kaip Savivaldybės valdomos įmonės pasiekė lūkesčių raštuose joms nustatytus tikslus, ir iki įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos arba eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo teikia išvadas Savivaldybės administracijos direktoriui.

16. Savivaldybės administracijos direktorius, atsižvelgęs į Ekonomikos ir investicijų skyriaus išvadas, ar Savivaldybės valdoma įmonė pasiekė, iš dalies pasiekė ar nepasiekė jai nustatytų tikslų, teikia rekomendacijas Savivaldybės valdomai įmonei, kaip siekti geresnių rezultatų, ir Savivaldybės valdomos bendrovės valdybai **(jeigu ji sudaroma)** dėl vadovo mėnesinės algos kintamosios dalies nustatymo. Savivaldybės administracijos direktoriaus rekomendacijoms taikoma taisyklė**:** „~~I~~**L**aikykis arba paaiškink“, pagal kurią nukrypimas nuo rekomendacinio pobūdžio nuostatų galimas, kai to objektyviai reikia, ir kiekvienas nukrypimas turi būti racionaliai pagrįstas ir paaiškintas atitinkamo Savivaldybės valdomos įmonės organo.

17. Ekonomikos ir investicijų skyrius užtikrina reikalingos informacijos, dokumentų apie Savivaldybės valdomas įmones surinkimą ir pateikimą Savivaldybės administracijos direktoriui.

VI SKYRIUS
VEIKSMAI, NEPASIEKUS SAVIVALDYBĖS VALDOMOS ĮMONĖS TIKSLŲ

18. Savivaldybės administracijos direktorius užtikrina, kad, nepasiekus Savivaldybės valdomos įmonės tikslų ar juos pasiekus tik iš dalies, Savivaldybės valdomos įmonės vadovui atlygio kintamoji dalis nustatoma pagal Savivaldybės administracijos direktoriaus nustatytą tvarką.

19. Savivaldybės valdomai įmonei, nepasiekus lūkesčių rašte nustatytų tikslų ar juos pasiekus iš dalies, Ataskaitoje turi būti pateiktas paaiškinimas apie priežastis, kodėl nepasiekti atitinkami tikslai ir kokių veiksmų bus imtasi, siekiant geresnių įmonės veiklos rezultatų. Už tokio paaiškinimo pateikimą atsakingas Savivaldybės valdomos įmonės vadovas.

20. Pasibaigus Savivaldybės valdomos įmonės vadovo pirmajai kadencijai, Savivaldybės valdomos bendrovės valdyba **(jeigu ji sudaroma), Savivaldybės administracijos direktorius (jeigu valdyba nesudaroma)**, o savivaldybės įmonės atveju – ~~s~~**S**avivaldybės administracijos direktorius įvertina praėjusių 5 metų laikotarpio įmonės veiklos rezultatus ir svarsto, ar Savivaldybės valdomos įmonės vadovas tinkamai atliko savo pareigas ir ar gali būti skiriamas (renkamas) antrajai kadencijai.

21. Sprendimas dėl Aprašo 20 punkte nurodytos poveikio priemonės taikymo turi būti priimtas likus 3 mėnesiams iki Savivaldybės valdomo~~m~~s įmonės vadovo pirmosios kadencijos pabaigos. Pasibaigus antrajai kadencijai, Savivaldybės valdomos bendrovės valdyba **(jeigu ji sudaroma), Savivaldybės administracijos direktorius (jeigu valdyba nesudaroma)**, o savivaldybės įmonės atveju – Savivaldybės administracijos direktorius atšaukia Savivaldybės valdomos įmonės vadovą iš pareigų.

VII SKYRIUS
SAVIVALDYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ METINIŲ VEIKLOS ATASKAITŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

22. Ataskaita kasmet kartu su metiniu finansinių ataskaitų rinkiniu teikiama Savivaldybės administracijos direktoriui. Ataskaitoje turėtų būti pateikta:

22.1. trumpa informacija apie įmonę, įmonės vadovą, pagrindinius finansinius ir veiklos rodiklius;

22.2. lūkesčių rašte nustatytų ir praėjusiais kalendoriniais metais įgyvendintų rodiklių vertinimas. Šioje dalyje aprašoma, kaip Savivaldybės valdomai įmonei sekėsi įgyvendinti lūkesčių rašte nustatytus įmonės veiklos tikslus, kokių konkrečių finansinių ir veiklos efektyvumo rodiklių ji pasiekė;

22.3. įmonės investicijos ir plėtra per praėjusius finansinius metus, didžiausi vykdomi ar planuojami investicijų projektai, jų atitiktis ilgalaikiams įmonės plėtros ir investicijų planams;

22.4. sėkmingiausi įmonės vadovo ataskaitinio laikotarpio sprendimai, veiklos priemonės, iniciatyvos, užtikrinančios sėkmingą įmonės veiklą ir konkurencingus veiklos rezultatus;

22.5. svarbūs įvykiai, buvę įmonėje per praėjusius finansinius metus, ar kita svarbi informacija.

23. Savivaldybės administracijos direktorius, įvertinęs Ataskaitoje pateiktą informaciją, gali teikti pastabas ir pasiūlymus, kurių pagrindu Ataskaita yra koreguojama ir teikiama Savivaldybės tarybai. Ataskaitos išklausomos ir Savivaldybės tarybos sprendimai dėl jų priimami kasmet ne vėliau kaip iki liepos 1 d.

24. Ataskaitos forma yra tvirtinama Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.

VIII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Savivaldybės valdomos įmonės įgyvendina Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo nuostatas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“, reglamentuojančias informacijos atskleidimą.

26. Informacija apie Savivaldybės valdomas įmones privalo būti pasiekiama visuomenei (skelbiama šių ~~bendrovių~~**Savivaldybės valdomų įmonių** interneto svetainėse). Informacija pateikiama vienoje vietoje, kad ją rasti būtų patogu ir nesudėtinga.

27. Savivaldybės administracijos direktorius, įgyvendindamas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo viešumo principą, užtikrina, kad Savivaldybės interneto svetainėje būtų skelbiama ir nuolat atnaujinama informacija apie Savivaldybės valdomas įmones.

28. Už Aprašo nuostatų vykdymą atsakingi Savivaldybės valdomų įmonių ~~vadovai ir valdybos~~**valdymo organai**.

29. Už Savivaldybės valdomų įmonių veiklos koordinavimą, Aprašo nuostatų reikalavimų įgyvendinimo stebėseną atsakingas Ekonomikos ir investicijų skyrius.

30. Tai, kas nereglamentuota Apraše, sprendžiama taip, kaip numatyta Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

31. Aprašas keičiamas, naikinamas ar stabdomas jo galiojimas Savivaldybės tarybos sprendimu.

_____